

Szemrevételezés

Sinkó István kiállítása

Artézi Galéria, 2017. IV. 22. – V. 11.

FALUDY JUDIT

Erősen szemügre kell csak venni az ismeretlent, és a lepel lehull, az ismeretlen ismeretes lesz.

THOMAS MANN: JÓZSEF ÉS TESTVÉREI¹

Milyen kapcsolat lehet az elemek (víz, szél, tűz, föld), az élet és a halál, a rend és a káosz, az önkontroll és a szabadság között? Csontvázak, torzók jelennek meg hirtelen rövidülésben, zárt és nyílt tér, bezártság vagy kitekintés, nyitás befelé vagy a világra; az önarcképek és a portrék igazsága az álomtól a realitás felé vezet. A kapcsolat egészen biztosan mi magunk vagyunk, az alkotó és az értelmező, az élő, az elszenvető, a ható, a kísérletező, az üzenő, a gondolkodó, a kritikát gyakorló, a szervező, a rendszerező, az idéző, az elméleteket desztilláló és kikristályosító, az emléket állító, az emlékező, az ember maga. Hogyan lehet mindezt láthatóvá tenni? Elsősorban egy olyan eszköztárral, amilyent a klasszikus festészet kínál már az ókortól kezdve. Versengeni a természettel, teremteni a szót, a színt, a formát, a látvány erejével. Teremteni és emlékezni – mindkét cselekvés aktív részvétel, beavatkozást kíván. Isteni jogosultság az előbbi, emberi az utóbbi. Időben előre mutat az első, történelmi távlatokba, hátrafelé a második. Életet adni,

az élő emléket a halála után is megőrizni, életben tartani az emléket magát csak pontos keretek között lehetséges. Keretet a narratíva jelenidejűsége jelent.

Sinkó István mostani kiállításán olyan múltbéli eseményeket idéz meg, mint az Iparművészeti Múzeumban 1984–85-ben készített dokumentáció az 1700–1800 körülre datált pápai múmiákról, a később felszámolt kazamatarendszerrel. Vagy egy 1965-ben született japán film (Onibaba) szimbólumokkal terhes képi világát, ahol az élet és a halál határán egyensúlyozó főszereplők mellett a sás, a nádas és maga a természet határozza meg az események menetét.

A halottak és élők viszonya mindkét helyzetben inspiráló forrást jelent a képek megértéséhez. Zsennye, a nagy fa a művész édesapja és mestere, Sinkó Károly munkáinak is témája, hol valós, hol pedig elvont formában. Talán ez lehet István természeti képeinek kiindulópontja is, innen ered az elemek ábrázolásának igénye. Az ablakok Sinkó István esetében az összegzéshez tartoznak, keretbe foglalják a múltat, a feltörő emlékeket és a jelent, a szabadon szárnyaló és sokszor csapongó képzeletet. A keretek meghúzása, majd azok átlépése, a kereten kívüliség a festői mondanivaló lényegi eleme. Az időbeli és térbeli keretek a fókuszálásnak és az absztrakciónak is meghatározói. A festészet keretei, a síkbeliség, illetve a térbeliség problémái szakmai lehetőségeinek határait feszegetik. Az ember által létrehozott alkotói folyamat ellenpontozza a bibliai tételt: a Kimondhatatlan nevű szóval teremtett, a festő csak imitálhatja a teremtés aktusát, hivatkozhat rá, és ez az idézőjelbe tett világ vezet tovább az emlékezés, a dokumentálás, a visszatekintés körforgásába.

Jegyzet

- 1 Harmadik könyv, József Egyiptomban, Az Úr elébe. Fordította Sárközi György és Káldor György, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1959, <http://mek.oszk.hu/03600/03655/html/03.htm>

SINKÓ ISTVÁN: Onibaba 1., 2016, akril, vászon, 20x20 cm

SINKÓ ISTVÁN: Kilépő, 2016, akril, tus, papír, 70x50 cm